

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim
Sentralbord: 73 19 90 00, Telefaks: 73 19 91 01
Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
Kjersti Alne Solberg
Landbruk og bygdeutvikling

Innvalgstelefon
73 19 92 84

Vår dato
17.04.2015

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2015/812-008

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Deres dato 29.01.2015		Deres ref. 157133	
Saksnr.: /		Doknr.:	
Mottatt: 21 APR 2015			
Saksbeh.:		Ark.:	
Kopi:		Avskr.:	

Høringsinnspill fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag – «NOU 2014:15 – Norsk pelsdyrhold – bærekraftig utvikling eller styrt avvikling?»

Sør-Trøndelag er sammen med Rogaland de største pelsdyr-fylkene i Norge. Vi hadde i 2014 3 foretak med mink og 67 foretak med rev. Produksjonen er konsentrert i 11 kommuner, der Oppdal, Agdenes og Melhus er de største pelsdyr-kommunene. Ifølge Oppdal kommune utgjorde pelsdyrnæringa i kommunen nesten 100 årsverk og en omsetning på ca. 140 millioner i 2014. I Agdenes gir pelsdyrnæringa rundt 25 årsverk og ca. 20 millioner i omsetning. Samlet i Sør-Trøndelag fylke utgjør produksjonen av rev i fylket en verdiskaping på 26,6 millioner kroner ifølge NOU 2014:15.

I tillegg til omsetning og verdiskapingen på selve pelsdyrfarmene har man på Oppdal et førkjøkken med en brutto omsetning i 2014 på 76 millioner kroner. Leveranser til førkjøkkenet skaper merverdi og er viktig for både slakterier og andre bedrifter i fylket i forhold til salg av biprodukter til fôr og transport. Cirka 40 prosent av råvarene kommer fra fjørfeslakting og 35 prosent fra firskeindustrien.

Pelsdyrnæringen er en eksportnæring i et internasjonalt marked. Næringen er ikke skjermet og har derfor de samme utfordringene med vårt høye kostnadsnivå som annen arbeidsintensiv norsk eksportindustri. De fleste norske pelsdyroppdrettere produserer kvalitetsskinn i det øverste prissjiktet. Produksjonen i Norge preges av små enheter og bidrar til å opprettholde landbruk og bosetting i mange områder.

NOU 2014:15 er en grundig og god utredning av pelsdyrholdet i Norge, både i historisk perspektiv og slik produksjonen er i dag. I det påfølgende er det primært del IV i høringen Fylkesmannen i Sør-Trøndelag uttaler seg til.

Alternativ 1: Fortsatt drift med bærekraftig utvikling

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag støtter innføring av krav om elektronisk journalsystem.

Vi mener at det er produsentene som driver en produksjon med høy kvalitet og god dyrevelferd, som bør få fortsette i næringa. Mattilsynet må bruke sine virkemidler aktivt ovenfor produsenter som ikke driver i samsvar med forskrift om hold av pelsdyr og sertifiseringsordningen FarmSert. Næringa må også selv ta ansvar og jobbe videre for en profesjonalisering med mer konkrete krav og virkemidler enn det man har brukt så langt.

I bransjestandarden FarmSert må det stilles konkrete krav til journalføring og dokumentasjon. Bransjen må også ha konkrete virkemidler for å ivareta at krav i bransjestandard oppnås, og disse må brukes. Man bør ha stor fokus på kompetansebygging hos produsentene, dette må bransjen selv ivareta.

Videre må man profesjonalisere og systematisere arbeidet med avl i større grad enn det som det fremgår av rapporten, at man gjør i dag. Det må tas i bruk systemer for testing og registrering av avlsresultater.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag støtter Pelsdyrutvalget i at vi tror at sertifisering vil vise seg som en konkurransefordel i tiden framover. Norske pelsdyrfarmer som er medlem av Norges Pelsdyrslag sertifiseres gjennom FarmSert. Dette gir den norske produksjonen et konkurransefortrinn i forbindelse med salg av skinn, samtidig som det støtter opp under arbeidet med dyrevelferd og en produksjon av høy kvalitet.

Pelsdyrnæringa er en vesentlig distriktsnæring i flere kommuner. Det er derfor viktig med forutsigbare rammevilkår. Næringa bør også framover være en del av forhandlingsinstituttet under jordbruksavtalen. Fylkesmannen i Sør-Trøndelag mener at det er familiebruket man bør prioritere og ønsker ikke en utvikling mot store industrialiserte farmer. Dette utfra et ønske om at pelsdyrnæringa også fremover skal være en viktig distriktsnæring, samt at vi anser det som lettere å ha kontroll på dyrevelferden når ikke produksjonen blir for industrialisert.

Næringa må ta ansvar for forskning med støtte fra staten på lik linje med annen jordbruksproduksjon. Det er viktig at de krav som stilles til næringa er fakta- og kunnskapsbaserte. Forskning må rette seg på de områder man mangler kunnskap.

I tabell 8.4, Utvalgets forslag til tiltak, støtter Fylkesmannen i Sør-Trøndelag alle tiltakene. Vi mener imidlertid at det er tiltakene 1,2, 3, 4, 5 og 8 som er viktigst:

- 1 Forskning på alternative oppholdsenheter for rev og mink.
- 2 Felles nordisk samarbeid mellom næring og forskningsinstitusjoner.
- 3 Styrke/systematisere avlsarbeidet på rev og mink.
- 4 Ta i bruk velferdsvurderinger for jevnlig å dokumentere dyrevelferden.
- 5 Innføre bruk av elektronisk journalsystem.
- 8 Bruk av opptrappende virkemidler for å eliminere useriøse aktører.

Det kunne med fordel vært utarbeidet en veileder eller et rundskriv til Forskrift om hold av pelsdyr som presiserer og utdyper det som står i forskriften.

Alternativ 2: Styrt avvikling

I forhold til alternativet med styrt avvikling vil det for mange ikke være et alternativ å fortsette i landbruket ved nedlegging. Disse må da over i annen næring. Dette vil en del steder være svært krevende på grunn av et begrenset arbeidsmarked.

Dersom pelsdyrproduksjonen skal forbys støtter Fylkesmannen i Sør-Trøndelag at man må ha en ny lovhjemmel. Et forbud mot import vil ikke være gjennomførbart. Vi mener dermed at det er bedre med en god norsk produksjon enn det å forby pelsdyrproduksjon i Norge.

Skulle resultatet av høringen bli at pelsdyrproduksjon i Norge forbys, er det viktig at man ivaretar dagens produsenter med gode kompensasjonsordninger. Det må være et krav om opprydning og fjerning av pelsdyrgårdene etter avsluttet produksjon.

Konklusjon

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag mener det er alternativ 1 i høringen «Fortsatt drift med bærekraftig utvikling» som er det beste valget for utviklingen av pelsdyrnæringen i Norge framover.

Det er viktig at Mattilsynet nekter pelsdyrholdere som ikke følger regelverket å fortsette i næringa. Dette er på lik linje med reaksjonene mot annet husdyrhold som bryter forskrift om hold av dyr, og som i verste fall kan føre til dyretragedier.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag vil fremheve at pelsdyrnæringa betyr mye både for sysselsetting og inntekt i mange kommuner i Norge. Forskrift om hold av pelsdyr gir et godt grunnlag for dyrevelferdsmessig forsvarlig drift. Det er også viktig at pelsdyrnæringa selv følger opp drifta med:

- Sertifiseringskrav
- Bruk og videreutvikling av bransjestandard, samt at man sørger for at denne blir fulgt
- Rådgivning
- Økt fokus på avl

Næringa er ikke tjent med at useriøse aktører får bli med videre og man må utarbeide og bruke systemer for å forhindre at det er mulig.

Med hilsen

Tore Bjørkli (e.f.)
landbruksdirektør

Magnhild Melandsø
underdirektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.